

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ

TAR DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	8
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	10
9. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	12
10. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	21
11. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	25
12. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI	26
KAYNAKÇA	27

GİRİŞ

Kültür, bir milletin hayatta kalmasında ve varlığını sürdürmesinde iskelet görevi gören en önemli unsurlardandır. Bu nedenle bir topluluğu veya milleti anlamada, tanımada ve tanımlamada kültürü oluşturan unsurlar oldukça önemlidir.

Tar; toplumun ortak duygu, düşünce, millî birlik ve beraberliğinin sağlanmasında önemli rol oynayan kopuz türü telli çalgılardan biridir.

Tar; Orta Asya ülkelerinin belirli bölümlerinde, Azerbaycan, İran ve Türkiye’de icra edilen ve eğitimi gerçekleştirilen bir halk çalgısıdır. Azerbaycan müziğinde önemli yer tutan “tar”, Türkiye’de Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaygın olarak kullanılır. Mızraplı çalgı olan tarın ses genişliği 2,5 oktavdır. Gövde kısmı ortadan boğumlu ve çift çanaklıdır. Oldukça hoş bir tınıya sahiptir. Tar, Azerbaycan’ın ve Orta Asya ülkelerinin çok yararlandığı eski müzik aletlerinden biridir. Türkiye’de Kars, Iğdır ve civarında yaygın olarak kullanılmaktadır.

Bu program, öğrencilerin tar hakkında gerekli bilgi donanımına sahip olması, tar çalmak için gerekli beceri ve ustalığı edinebilmelerinin yanı sıra tar öğretiminin ortaöğretim kurumlarında amacına uygun olarak gerçekleştirilebilmesi ve tar öğretimi konusunda Türkiye’deki tüm Güzel Sanatlar Liselerinde birlik oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır.

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Tar Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Tarın tarih içinde gelişimi hakkında bilgi sahibi olması,
2. Tarın tarih içinde gelişimine katkıda bulunan sanatçıları tanınması,
3. Tar çalma tekniklerini kavraması ve doğru şekilde uygulaması,
4. Tarın Türk ve dünya müziği içindeki yerini kavraması,
5. Müziğin dünyada ortak bir dil olduğu bilincini kazanması,
6. Tar ve Türk halk müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturması,
7. Çalışmalarında zamanı verimli kullanma alışkanlığı kazanması,
8. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirmesi,
9. Müzik yoluyla millî birlik ve beraberlik bilinci geliřtirmesi amaçlanmaktadır.

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Tar Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. İcra (yorumlama)
2. Sağ ve sol el koordinasyonu
3. Temiz ses elde etme
4. Mızrap tekniklerini uygulama
5. Solfej ve deşifre
6. Sahne ve performans becerisi
7. Tonalite ve modalite (makam) tanıma
8. Analitik düşünme
9. Müziksel işitme
10. Yaratıcı düşünme
11. İletişim
12. İş birliği
13. Bilgi iletişim teknolojilerini kullanma
14. Zaman yönetimi
15. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Çalgı eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve çalgıya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin çalgıya ve müziğe olan yatkınlığı farklı olabileceği için, Tar Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar farklı bilişsel ve psikomotor beceriyi vurgulayacak şekilde yapılandırılmış, konular öğrencilerde müzik bilinci oluşturacak nitelikte tasarlanmıştır. Programda bilgi, beceri, değer ve tutum açısından denge gözetilmiştir. Programda yer alan bilgi, beceri ve değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için aktif öğrenme yöntemlerinin ve öğretim etkinliklerinin kullanımı gerekmektedir.

Çalgı eğitimi birçok teknik ve müzikal becerinin öğrenilmesini gerektiren bir eğitim sürecidir. Öğrencilerin bu kazanımları edinebilmeleri için öğrenmeyle ilgili çeşitli taktik, teknik, beceri ve bilişsel özelliklere sahip olmaları gerekir. Bireylerin, bu niteliklere sahip olmaları etkili bir biçimde gerçekleştirilecek olan eğitim uygulamalarından geçmektedir. Tar eğitimi sürecinde tar çalmaya yönelik gerekli temel becerilerin kazanılması, büyük ölçüde öğrencilerin kendi öğrenme yollarının farkında olmasına ve kendi öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Eğitimde son eğilimler, geleneksel öğretmen merkezli yaklaşımdan, öğrencilerin üstbilişsel farkındalıklarını geliştirmeye doğru yönelmiştir. Üstbilişsel farkındalık, öğrenmede zorlukların üstesinden gelmek ve öğrencilerin sahip oldukları düşünme becerilerini geliştirmek için önemlidir. Kendi öğrenmelerini düzenleyen öğrenciler karmaşık öğrenme durumlarında çözüm üretebilir. Öğrencilerin, tar eğitiminde kullanılabilecek geniş bir strateji repertuarı kazanmaları, aynı zamanda bu yolla kendi öğrenmelerini düzenleme ve kontrol edebilmelerine rehberlik edilmelidir.

Bu bakımdan programın uygulanması sırasında öğrenciyi merkeze alan, üstbilişsel farkındalık geliştirmesine olanak sağlayacak ve öğretmenin rehber görevi gördüğü bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturulması uygun olacaktır. Programın uygulanmasında öğretmen tek bir öğrenme-öğretme stratejisi belirlemek zorunda değildir. Kazanımların içeriği ve öğrenciye kazandırılması hedeflenen becerilere bağlı olarak farklı öğrenme-öğretme stratejileri (buluş yoluyla öğrenme, sunuş yoluyla öğrenme, araştırma yoluyla öğrenme, tam öğrenme, iş birlikli öğrenme, yapılandırmacı öğrenme), yöntem ve teknikleri dengeli ve amacına uygun şekilde birlikte kullanılabilir.

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecinde programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi, her aşamada ortaya çıkan sorunların tespit edilmesi ve düzenlenmesi açısından önemlidir.

Yapılan değerlendirme çalışmalarının sürekli olması önemlidir. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme, öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığı ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Değerlendirme çalışmaları, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeylerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

Öğretmenlerin, öğrencilerin başarısını değerlendirmede farklı yöntemleri birlikte kullanması gerekir. Bu, her öğrenciye ne bildiğini gösterme konusunda bir şans tanıyacaktır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Tar öğretiminin özellikle ilk yılında tardan dengeli, düzgün ve temiz ses çıkarılması konusunda hassas davranılmalıdır. Öğrenciler bu konuda bir sorun yaşadıklarında bu sorunun nedenleri araştırılmalı ve giderilmeye çalışılmalıdır.

2. Azerbaycan halk müziğinin temel çalgılarından olan tarın öğretiminde yazılı, görsel ve işitsel ders materyallerinden yararlanılmalıdır. Geleneksel icra tekniklerine ilişkin eski ses kayıtlarından bir arşiv oluşturularak öğrencilerle paylaşılmalıdır. Notaların dışında farklı ses ve görüntüler kullanılmalıdır. Özellikle yöresel tavır veya üslupların öğretiminde mahallî icraların (mahallî saz, ses ve halk dansları) izlenmesi önemlidir. Bu bakımdan yöresel tavır veya üslupların öğretiminde yöresel müzik kültürü hakkında bilgi verilmeli, görsel kaynaklar kullanılarak yörenin ve yöre insanının yaşayış biçimi anlatılmalıdır.

3. Ders işlenişinde kullanılacak öğrenme-öğretme etkinlikleri öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

4. Öğrenciler öğretim sürecine aktif olarak katılmaları konusunda teşvik edilmelidir. Öğrencilere akademik ve davranışsal ilerlemeleri hakkında düzenli olarak geri bildirim verilmelidir.

5. Öğrenciler müzikte öğrendiklerini diğer konu alanlarına uygulayabilirler. Doğru şartlar altında hayat boyu öğrenme ve kariyer becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak yaratıcı yeterlilikler ve beceriler edinebilirler. Müzik öğrenimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin edinilmesini gerektirir. Bu bakımdan öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumları ilişkilendirmelerine olanak sağlayacak etkinlikler tasarlanmalı ve uygulanmalıdır.

6. Müzik manevi, kültürel ve evrensel değerlerin sanat yoluyla aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Çalışkanlık	Hırs
Alçak gönüllülük	Tevazu
Saygı	Farklılıklara saygı
Öz güven	Hedef belirleme

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

9. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Tarın Tarihî Gelişimi	7	1	2,77
Tarın Tutuluşu	2	1	2,77
Tar Çalmada Sağ ve Sol El Teknikleri	6	1	2,77
Mızrabın Teller Üzerinde Kullanımı	3	1	2,77
Tarda Dörtlük Notaların Mızrap Vuruşu	2	2	5,55
Do ve Re Seslerinin Tardaki Yerleri	5	2	5,55
Tarda Sekizlik Notaların Mızrap Vuruşu	3	2	5,55
Mi Sesinin Tardaki Yeri	7	2	5,55
Fa Sesinin Tardaki Yeri	12	2	5,55
Sol Sesinin Tardaki Yeri	8	2	5,55
La Sesinin Tardaki Yeri	8	2	5,55
Si Sesinin Tardaki Yeri	8	2	5,55
Oktav Do Sesinin Tardaki Yeri	8	2	5,55
Oktav Re Sesinin Tardaki Yeri	8	2	5,55
Oktav Mi Sesinin Tardaki Yeri	7	2	5,55
Oktav Fa Sesinin Tardaki Yeri	9	2	5,55
Onaltılık Nota Değerleri ve Mızrap Vuruşları	39	8	22,22
TOPLAM	142	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Tardaki Arızalı Sesler	23	14	38,8
Sekiz Birimli Usuller ve Mızrap Vuruşları	45	22	61,11
TOPLAM	68	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Rast Makamı	8	36	50
Şur Makamı	7	36	50
TOPLAM	15	72	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Segâh Makamı	7	36	50
Bayatışiraz Makamı	7	36	50
TOPLAM	14	72	100

9. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

9.1. TARIN TARİHİ GELİŞİMİ

9.1.1. Tarın Tarihi

- 9.1.1.1. Tarın tarih içerisinde geçirdiği değişimi açıklar.
- a) Saz ve çalgı ifadeleri üzerinde durulmalıdır.
 - b) Kopuzdan bağlamaya kadar olan süreç açıklanır.
 - c) Tarın; Orta Asya'dan başlayarak günümüze kadar teknesinde, göğsünde, tel ve perde yapısında ne tür değişikliklerin olduğu açıklanmalıdır.

9.1.2. Tarın Bölümleri

- 9.1.2.1. Tarın bölümlerini açıklar.
- 9.1.2.2. Tarın bölümlerinin hangi ağaçlardan yapıldığını ifade eder.
- 9.1.2.3. Tarın ölçülerini ve perde adlarını ifade eder.

9.1.3. Tarda Yapılan Akortlar

- 9.1.3.1. Tar çalarken hangi akordu kullanacağını ifade eder.
- a) Tar akortlanırken hangi sese göre akortlandığı ve bu sesin diyapazona göre duyumları hakkında bilgi verilmelidir.
 - b) Akortlar ve diyapazona göre duyumları porte üzerinde gösterilmelidir.

9.1.4. Tarın Bakımı ve Korunması

- 9.1.4.1. Tarın bakımı ve korunması yöntemlerini açıklar.
- Tarın ve genelde tüm çalgıların kuru ve nem olmayan bir ortamda korunması gerektiği vurgulanmalıdır.*

9.1.5. İnsanın Yapısına Uygun Tar Seçimi

- 9.1.5.1. İnsanın bedensel yapısına uygun tar seçmenin yararlarını açıklar.
- Tar seçiminde ve tarın öğrenciye uygun duruma getirilmesinde tar yapımcıları, tar öğretmenleri ve tar sanatçılarından yararlanılabileceği vurgulanmalıdır.*

9.2. TARIN TUTULUŞU

9.2.1. Tarda Duruş

- 9.2.1.1. Çalgıyı doğru tutabilecek konumu fark eder.
- a) Tarın rahat ve doğal çalma pozisyonu vurgulanmalıdır.
 - b) Çalgı çalabilmek için doğru duruş pozisyonu fotoğraf veya çizimle gösterilmelidir.

9.2.2. Tar Tutuş

- 9.2.2.1. Tar tutuş şekillerinin kişinin doğal yapısına göre değiştiğini fark eder.
- Çalgıların tutuş ve çalınış biçimlerinin çoğunlukla insanların doğal duruş veya oturuş pozisyonlarına göre geliştirildiği, form veya yapı olarak da insanların bu pozisyonlarına göre bir çalış tekniği kazandırıldığı vurgulanmalıdır.*

9.3. TAR ÇALMADA SAĞ VE SOL EL TEKNİKLERİ

9.3.1. Sol/Sağ Elin Tar Sapındaki Konumu ve Durumu

9.3.1.1. Sol/sağ elinin doğal duruşunu fark eder.

a) *İşaret parmağı ile başparmak arasında kalan bölümün tarın sapına hafifçe değmesi gerektiği belirtilmelidir.*

b) *Tarın sapının üzerinde dem ve zenk tellerinin geçtiği köprülerin, başparmağa zarar vermesini engellemek amacı ile köprülere temas etmeyecek şekilde yerleştirilmesi gerektiği açıklanmalıdır.*

9.3.2. Sol/Sağ Elin Tar Sapındaki Duruşu

9.3.2.1. Sol/sağ elini klavye üzerine kurallara uygun olarak yerleştirir.

Sol/sağ elin tarın sapı üzerindeki doğru ve yanlış duruşları fotoğraflarla gösterilmelidir.

9.3.3. Sol/Sağ Elin Tel Üzerindeki Konumu ve Durumu

9.3.3.1. Mızrabın tel üzerindeki dik duruşunu kavrar.

9.3.3.2. Mızrabı tekniğine göre tutar.

a) *Sol/sağ elin ve mızrabın tel üzerindeki doğru duruşu fotoğraflarla gösterilmelidir.*

b) *Sol/sağ elin tel üzerinde doğru duruşunun alışkanlık hâline gelmesinin önemi vurgulanmalıdır.*

9.3.3.3. Mızrabı tel üzerinde kurallarına uygun olarak çalıştırır.

9.3.4. Tar Çalmada Sol ve Sağ Elin Koordinasyonu

9.3.4.1. Tar çalmada sol ve sağ elin uyumunu fark eder.

a) *Sol ve sağ el koordinasyonunu geliştirmenin önemi vurgulanmalıdır.*

b) *Sol ve sağ el koordinasyonunu geliştirici alıştırmalar yaptırılmalıdır.*

9.4. MIZRABIN TELLER ÜZERİNDE KULLANIMI

9.4.1. Mızrabın Teldeki Konumu

9.4.1.1. Mızrabı tel üzerinde bilekten, düzgün ve dengeli hareket ettirir.

Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirirken ayna karşısında çalışmanın faydaları vurgulanmalıdır.

9.4.2. Mızrabı Tele Vuruş

9.4.2.1. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı eşit frekansta ses çıkaracak şekilde dengeli hareket ettirir.

Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirirken ayna karşısında çalışmanın faydaları vurgulanmalıdır.

9.4.3. Belirli Sürelerle Mızrap Vuruşları

9.4.3.1. Mızrabı belirli sürelerde kullanır.

9.5. TARD A DÖRTLÜK NOTALARIN MIZRAP VURUŞU

9.5.1. Tarda Yukarıdan Aşağıya Mızrap Vuruş

9.5.1.1. Yukarıdan aşağıya mızrap vuruş tekniğini uygular.

9.5.2. Dörtlük Notaların Mızrap Vuruşu

9.5.2.1. Dörtlük notaların mızrap vuruşunu uygular.

Dörtlük notaların mızrap vuruşu sembol ile gösterilmelidir.

9.6. DO VE RE SESLERİNİN TARDAKİ YERLERİ

9.6.1. Do Sesinin Tardaki Yeri

9.6.1.1. Tarda do sesinin yerini gösterir.

Do sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.6.1.2. Tarda do sesini uygular.

9.6.2. Re Sesinin Tardaki Yeri

9.6.2.1. Tarda re sesinin yerini gösterir.

Re sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.6.2.2. Tarda re sesini uygular.

9.6.3. Perdelere Basış ve Sol/Sağ El 1. Parmağın Kullanımı

Konu Açıklaması: Öğrenci ilk defa re perdesine birinci parmağı ile basarken parmağı doğru basışın nasıl olduğu nedenleri ile açıklanmalıdır. Çalgıdan temiz ses çıkarmada parmak baskısının önemi anlatılmalıdır. 4/4 zamanlı usulde, dörtlük değerde; do ve re sesleri ile ilgili boş tel ve birinci parmağın kullanılabileceği egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

9.6.3.1. Sol/sağ elinin birinci parmağı ile perdeye basmayı gösterir.

9.7. TARDA SEKİZLİK NOTALARIN MIZRAP VURUŞU

9.7.1. Tarda Aşağı Yukarı Mızrap Vuruşu

9.7.1.1. Yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya mızrap vuruş tekniğini açıklar.

Sekizlik mızrap vuruşu sembol ile gösterilmelidir.

9.7.2. Sekizlik Notaların Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 4/4 zamanlı usulde, sekizlik değerde; do ve re sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütlerin üzerine parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.7.2.1. Sekizlik notaların mızrap vuruşunu uygular.

Sekizlik notaların mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

9.7.2.2. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.8. Mİ SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.8.1. Mi Sesinin Tardaki Yeri

9.8.1.1. Tarda mi sesinin yerini gösterir.

Mi sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilir.

9.8.1.2. Tarda mi sesini uygular.

9.8.2. Sol/Sağ El 2. Parmağın Kullanımı

Konu Açıklaması: 4/4 zamanlı usulde, dörtlük değerde; do, re ve mi sesleri ile ilgili birinci ve ikinci parmağın kullanılabilmesi egzersiz ve etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütlerin üzerine parmak numaraları yazdırılmalıdır. Öğrenci ilk defa mi perdesi ne ikinci parmağı ile basarken parmağı doğru basışın nasıl olduğu nedenleri ile açıklanmalıdır.

- 9.8.2.1. Sol/sağ elinin ikinci parmağı ile perdeye basmayı uygular.
- 9.8.2.2. Birinci ve ikinci parmağını birlikte kullanmayı uygular.
- 9.8.2.3. Aşağı yukarı mızrap vuruş çalışmaları yapar.
- 9.8.2.4. Tar ve mızrap tutuş çalışmaları yapar.
- 9.8.2.5. Çalgıdan temiz ve dengeli ses çıkartma alıştırmaları yapar.

9.9. FA SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.9.1. Fa Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi ve fa sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütlerin üzerine parmak numaraları yazdırılmalıdır.

- 9.9.1.1. Tarda fa sesinin yerini gösterir.
Fa sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.
- 9.9.1.2. Tarda fa sesinin yerini uygular.
Öğrenci ilk defa fa perdesine üçüncü parmağı ile basarken parmağı doğru basışın nasıl olduğu nedenleri ile açıklanmalıdır.
- 9.9.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme alıştırmaları yapar.
Öğrencinin sol/sağ elini sap üzerinde aşağı ve yukarı doğru nasıl hareket ettireceği nedenleri ile açıklanmalıdır.
- 9.9.1.4. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma alıştırmaları yapar.
- 9.9.1.5. Aşağı yukarı mızrap vuruş alıştırmaları yapar.
- 9.9.1.6. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruş alıştırmaları yapar.
- 9.9.1.7. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.9.2. Sol /Sağ El Üçüncü Parmağın Kullanımı

Konu Açıklaması: 2/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi ve fa sesleri ile birinci, ikinci ve üçüncü parmağın kullanılabilmesi egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Öğrenci ilk defa fa perdesine üçüncü parmağı ile basarken parmağı doğru basışın nasıl olduğu nedenleri ile açıklanmalıdır.

- 9.9.2.1. Sol/Sağ elinin üçüncü parmağı ile perdeye basmayı uygular.
- 9.9.2.2. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
Öğrencinin sol/sağ elini sap üzerinde aşağı ve yukarı doğru nasıl hareket ettireceği nedenleri ile açıklanır.
- 9.9.2.3. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.9.2.4. Aşağı yukarı mızrap vuruş alıştırmaları yapar.

9.9.2.5. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.10. SOL SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.10.1. Sol sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa ve sol sesleri ile birinci, ikinci ve üçüncü parmağın kullanılabileceği egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.10.1.1. Tarda sol sesinin yerini gösterir.

Sol sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.10.1.2. Tarda sol sesini uygular.

9.10.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.

9.10.1.4. Tar ve mızrap tutuş çalışmaları yapar.

9.10.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.

9.10.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruş alıştırmaları yapar.

9.10.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruş alıştırmalarını yapar.

9.10.1.8. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.11. LA SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.11.1. La Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol ve la sesleri ile birinci, ikinci ve üçüncü parmağın kullanılabileceği egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.11.1.1. Tarda la sesinin yerini gösterir.

La sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilir.

9.11.1.2. Tarda la sesini uygular.

9.11.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.

9.11.1.4. Tar ve mızrap tutuş çalışmaları yapar.

9.11.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.

9.11.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.11.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.11.1.8. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.12. Sİ SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.12.1. Si Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol, la ve si sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.12.1.1. Tarda si sesinin yerini gösterir.

Si sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

- 9.12.1.2. Tarda si sesini uygular.
- 9.12.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket çalışmaları yapar.
- 9.12.1.4. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.12.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.12.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.12.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.12.1.8. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.13. OKTAV DO SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.13.1. Oktav Do Sesinin Tardaki Yer

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol, la, si ve do sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

- 9.13.1.1. Tarda oktav do sesinin yerini gösterir.
Do sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.
- 9.13.1.2. Tarda oktav do sesinin yerini uygular.
- 9.13.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
- 9.13.1.4. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.13.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.13.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruşu alıştırmaları yapar.
- 9.13.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu alıştırmaları yapar.
- 9.13.1.8. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.14. OKTAV RE SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.14.1. Oktav Re Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol, la, si, oktav do ve oktav re sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

- 9.14.1.1. Tarda oktav re sesinin yerini gösterir.
Oktav re sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.
- 9.14.1.2. Tarda oktav re sesinin yerini uygular.
- 9.14.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
- 9.14.1.4. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.14.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.14.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.14.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu alıştırmaları yapar.
- 9.14.1.8. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.15. OKTAV Mİ SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.15.1. Oktav Mi Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol, la, si, oktav do, oktav re ve oktav mi sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.15.1.1. Tarda oktav mi sesinin yerini gösterir.

Oktav mi sesinin tardaki yeri bağlama şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.15.1.2. Tarda oktav mi sesini uygular.

9.15.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.

9.15.1.4. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.

9.15.1.5. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.15.1.6. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.15.1.7. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.16. OKTAV FA SESİNİN TARDAKİ YERİ

9.16.1. Oktav Fa Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, dörtlük ve sekizlik karışık değerlerde; do, re, mi, fa, sol, la, si, oktav do, oktav re, oktav mi ve oktav fa sesleri ile ilgili egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.16.1.1. Tarda oktav fa sesinin yerini gösterir.

Oktav fa sesinin tardaki yeri tar şekli çizilerek klavye üzerinde gösterilmelidir.

9.16.1.2. Tarda oktav fa sesini uygular.

9.16.1.3. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.

9.16.1.4. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.

9.16.1.5. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.

9.16.1.6. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.16.1.7. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.16.1.8. Tarda alt tel grubundaki bütün naturel seslerin yerini gösterir.

9.16.1.9. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.17. ONALTILIK NOTA DEĞERİ FRİ VE MIZRAP VURUŞLARI

9.17.1. Dört Onaltılık Tartım ()

Konu Açıklaması: Dörtlük, sekizlik ve onaltılık tartımlardan oluşan egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

9.17.1.1. Tarda dört onaltılık tartımın mızrap vuruşunu gösterir.

Dört onaltılık tartımın mızrap vuruşu nota üzerinde şekil olarak gösterilmelidir.

9.17.1.2. Dörtlük, sekizlik ve dört onaltılık tartımları karışık okur ve çalar.

- 9.17.1.3. Sol/sağ el parmak baskılarını geliştirir.
- 9.17.1.4. Sol/sağ el koordinasyonu geliştirir.
- 9.17.1.5. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
- 9.17.1.6. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.17.1.7. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.17.1.8. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.17.1.9. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruş çalışmalarını yapar.
- 9.17.1.10. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.17.2. Bir Sekizlik İki Onaltılıktan Oluşan Tartımlar ()

Konu Açıklaması: Dörtlük, sekizlik ve onaltılık tartımlardan oluşan egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

- 9.17.2.1. Tarda bir sekizlik iki onaltılık ve iki onaltılık bir sekizlikten oluşan tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

Bir sekizlik iki onaltılık ve iki onaltılık bir sekizlikten oluşan tartımların mızrap vuruşları nota üzerinde şekil olarak gösterilmelidir.

- 9.17.2.2. Dörtlük, sekizlik, dört onaltılık ve bir sekizlik iki onaltılık ve iki onaltılık bir sekizlikten oluşan tartımları karışık okur ve çalar.
- 9.17.2.3. Sol/sağ el parmak baskıları geliştirir.
- 9.17.2.4. Sol ve sağ el koordinasyonu geliştirir.
- 9.17.2.5. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
- 9.17.2.6. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.17.2.7. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.17.2.8. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.17.2.9. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.17.3. Noktalı Sekizlik Tartımlar ()

Konu Açıklaması: Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik ve onaltılık tartımlardan oluşan karışık egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

- 9.17.3.1. Tarda noktalı sekizlik tartımın mızrap vuruşlarını gösterir.

Noktalı sekizlik tartımların mızrap vuruşları nota üzerinde şekil olarak gösterilmelidir.

- 9.17.3.2. Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık tartımları karışık okur ve çalar.
- 9.17.3.3. Sol/sağ el parmak baskıları geliştirir.
- 9.17.3.4. Sağ ve sol el koordinasyonu geliştirir.
- 9.17.3.5. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.
- 9.17.3.6. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.
- 9.17.3.7. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.
- 9.17.3.8. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.17.3.9. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.
- 9.17.3.10. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

9.17.4. Dörtlük Süre İçerisinde Oluşan Senkoplu Tartım ()

Konu Açıklaması: Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık ve dörtlük süre içerisindeki senkoplu tartımlardan oluşan egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

9.17.4.1. Tarda dörtlük süre içerisinde oluşan senkoplu tartımın mızrap vuruşunu gösterir.

Bir onaltılık bir sekizlik ve bir onaltılıktan oluşan tartımın mızrap vuruşu nota üzerinde şekil olarak gösterilmelidir.

9.17.4.2. Dörtlük, sekizlik, noktalı sekizlik, onaltılık ve senkoplu tartımları karışık okur ve çalar.

9.17.4.3. Sol/sağ el parmak baskıları geliştirir.

9.17.4.4. Sağ ve sol el koordinasyonu geliştirir.

9.17.4.5. Sap üzerinde sol/sağ elini aşağı ve yukarı hareket ettirme çalışmaları yapar.

9.17.4.6. Tar ve mızrap tutuşu çalışmaları yapar.

9.17.4.7. Birinci, ikinci ve üçüncü parmağını birlikte kullanma çalışmaları yapar.

9.17.4.8. Aşağı yukarı mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.17.4.9. Dörtlük ve sekizlik değerdeki tartımların mızrap vuruşu çalışmaları yapar.

9.17.4.10. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

10. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

10.1. ARIZALI SESLER

10.1.1. Do Diyez Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, değişik tartımların ve do diyez arızasının olduğu egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

10.1.1.1. Tardaki do diyez sesinin pesteki ve tizdeki yerini gösterir.

Do diyez pes ve tizdeki yeri şekil çizilerek gösterilmelidir.

10.1.1.2. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanmayı gösterir.

10.1.1.3. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.1.2. Mi Bemol Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, değişik tartımların ve mi bemol arızasının olduğu egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

10.1.2.1. Tardaki mi bemol sesinin pesteki ve tizdeki yerini gösterir.

Mi bemol sesinin tardaki pes ve tizdeki yeri şekil çizilerek gösterilmelidir.

10.1.2.2. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.1.2.3. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.1.2.4. Mi bemol sesinin olduğu halk türkülerini çalar.

10.1.2.5. Mi bemol seslerini naturel ve diğer arızalı seslerle birlikte çalar.

10.1.3. Mi Bemol Sesinin Tardaki Yerleri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, değişik tartımların do diyez ve mi bemol seslerinin olduğu egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

10.1.3.1. Mi bemol seslerinin tardaki yerini gösterir.

10.1.3.2. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.1.3.3. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.1.3.4. Do diyez ve mi bemol seslerinin olduğu halk türkülerini çalar

Do diyez ve mi bemol seslerinin pes ve tizdeki yeri şekil çizilerek gösterilmelidir.

10.1.3.5. Do diyez ve mi bemol seslerini naturel ve diğer arızalı seslerle birlikte çalar.

10.1.4. Fa Diyez Sesinin Tardaki Yeri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, değişik tartımların, fa diyez ve öğrenilen bazı arızalı seslerin de olduğu egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan halk ezgileri, egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

10.1.4.1. Fa diyez sesinin tardaki yerini gösterir.

Alt tel grubundaki fa diyez sesinin tardaki yeri şekil çizilerek gösterilmelidir.

10.1.4.2. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.1.4.3. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.1.4.4. Fa diyez sesinin olduğu halk ezgilerini çalar.

10.1.4.5. Fa diyez sesini naturel ve diğer arızalı seslerle birlikte çalar.

10.1.5. Si bemol Seslerinin Tardaki Yerleri

Konu Açıklaması: 2/4, 3/4 ve 4/4 zamanlı usullerde, değişik tartımların, si bemol ve öğrenilen bazı arızalı seslerin de olduğu türkü, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.1.5.1. Pes ve tizdeki si bemol sesinin tardaki yerini gösterir.

Alt tel grubundaki si bemol seslerinin tardaki yerleri şekil çizilerek gösterilmelidir.

10.1.5.2. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.1.5.3. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.1.5.4. Si bemol sesinin olduğu halk ezgilerini çalar.

10.1.5.5. Si bemol seslerini naturel ve diğer arızalı seslerle birlikte çalar.

10.2. SEKİZ BİRİMLİ USULLER VE MIZRAP VURUŞLARI

10.2.1. 3/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 3/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan halk ezgileri, egzersiz veya etütler üzerinde pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

10.2.1.1. 3/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

3/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.1.2. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.1.3. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.1.4. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.1.5. 3/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.1.6. 3/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.2.2. 6/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 6/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.2.1. 6/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

6/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.2.2. Mızrabı tel üzerinde dengeli hareket ettirerek eşit frekansta temiz ses çıkarır.

10.2.2.3. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.2.4. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.2.5. 6/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.2.6. 6/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar..

10.2.3. 12/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 12/8 usulde değişik tartımların olduğu halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.3.1. 12/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

12/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.3.2. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.3.3. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.3.4. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.3.5. 12/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.3.6. 12/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.2.4. 5/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 5/8 usulde değişik tartım ve arızaların olduğu zaman başparmağın kullanılabileceği halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.4.1. 5/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

5/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.4.2. Tarın üst grup tellerinde öğrenci zenk tellerini kullanmasını gösterir.

10.2.4.3. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.4.4. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.4.5. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.4.6. 5/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.4.7. 5/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.2.5. 10/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 10/8 usulde değişik tartım ve arızaların olduğu zaman sol elin bütün parmaklarının yerine göre kullanılabileceği halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.5.1. 10/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

10/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.5.2. Tarın üst grup tellerinde zenk ve dem tellerini kullanma çalışmaları yapar.

10.2.5.3. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirerek eşit frekansta temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.5.4. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.5.5. Tarda perde yerlerini gösterir.

10.2.5.6. 10/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

Değişen mızrap vuruşu ezgi, etüt veya egzersiz üzerinde gösterilmelidir.

10.2.5.7. 10/8 usulün olduğu halk ezgilerini çalar.

10.2.6. 7/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 7/8 usulde değişik tartım ve arızaların olduğu zaman sol elin bütün parmaklarının yerine göre kullanılabileceği halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.6.1. 7/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

7/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.6.2. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı doğru hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.6.3. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma çalışmaları yapar.

10.2.6.4. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.6.5. 7/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.6.6. 7/8 usulün olduğu halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri çalar.

10.2.7. 9/8 Usul ve Mızrap Vuruşu

Konu Açıklaması: 9/8 usulde değişik tartım ve arızaların olduğu zaman sol elin bütün parmaklarının yerine göre kullanılabilceği halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır.

10.2.7.1. 9/8 usulün mızrap vuruşunu gösterir.

9/8 usulün mızrap vuruşu porte üzerinde gösterilmelidir.

10.2.7.2. Tar üst grup tellerinde öğrenci zenk ve dem tellerini kullanma çalışması yapar.

10.2.7.3. Mızrabı tel üzerinde aşağı ve yukarı hareket ettirerek eşit frekansta, temiz ve dengeli ses çıkarır.

10.2.7.4. Sol/sağ el dördüncü parmağını kullanma alıştırmaları yapar.

10.2.7.5. Tardaki perde yerlerini gösterir.

10.2.7.6. 9/8 usulde oluşan değişik tartımların mızrap vuruşlarını gösterir.

10.2.7.7. 9/8 usulün olduğu halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri çalar.

11. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

11.1. RAST MAKAMI

11.1.1. Rast Makamını Oluşturan Ses Sistemi, Makamla İlgili Temrin Çalışmaları, Mugam (Açış) ve Örnek Çalışmalar

Konu Açıklaması: Öğrencinin çalgısını daha hızlı ve temiz çalabilmesi için, değişik tartım ve arızalar olduğu zaman sol/sağ elinin bütün parmaklarını yerine göre kullanabileceği kondisyona yönelik halk ezgileri, egzersiz veya etütler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan halk ezgileri, egzersiz veya etütler üzerine pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

11.1.1.1. Rast makamını oluşturan ses sistemini gösterir.

Rast makamını oluşturan ses sistemi porte üzerinde gösterilmelidir.

11.1.1.2. Rast makamını oluşturan tetrakortların birleşme usullerini gösterir.

11.1.1.3. Rast makamı ses sırasının kuruluş kurallarını gösterir.

11.1.1.4. Rast makamını oluşturan kuralları açıklar.

11.1.1.5. Tardaki üst ve alt tel grubundaki perde yerlerini gösterir.

11.1.1.6. Rast makamı ile ilgili mugam (açış) becerisini geliştirici çalışmalar yapar.

11.1.1.7. Rast makamına ait halk ezgilerini doğru mızrap vuruşları ile çalar.

Rast makamı halk ezgilerinin, Azerbaycan halk müziği ve TRT Türk halk müziği repertuvarları esas alınarak mızrap vuruşlarına göre notaları yazdırılmalıdır.

11.1.1.8. Rast makamındaki halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri yöre üslubuna uygun çalar.

11.2. ŞUR MAKAMI

11.2.1 Şur Makamını Oluşturan Ses Sistemi, Makamla İlgili Temrin Çalışmaları, Mugam (Açış) ve Örnek Çalışmalar

Konu Açıklaması: Şur makamı halk ezgilerinin, Azerbaycan halk müziği ve TRT Türk halk müziği repertuvarları esas alınarak mızrap vuruşlarına göre notaları yazdırılmalıdır.

11.2.1.1. Şur makamını oluşturan ses sistemini gösterir.

Şur makamını oluşturan ses sistemi porte üzerinde gösterilmelidir.

11.2.1.2. Şur makamını oluşturan tetrakortların birleşme usullerini gösterir.

11.2.1.3. Şur makamını oluşturan kuralları açıklar.

11.2.1.4. Tardaki üst ve alt tel grubundaki perde yerlerini gösterir.

11.2.1.5. Şur makamı ile ilgili mugam (açış) becerisini geliştirme çalışması yapar.

11.2.1.6. Şur makamına ait halk ezgilerini doğru mızrap vuruşları ile çalar.

11.2.1.7. Şur makamındaki halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri üslubuna uygun çalar.

12. SINIF TAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

12.1. SEGÂH MAKAMI

12.1.1. Segâh Makamını Oluşturan Ses Sistemi, Makamla İlgili Temrin Çalışmaları, Mugam (Açış) ve Örnek Çalışmalar

Konu Açıklaması: Segâh makamı halk ezgilerinin Azerbaycan halk müziği ve TRT Türk halk müziği repertuvarları esas alınarak mızrap vuruşlarına göre notalar etüt veya egzersizler yazdırılmalıdır. Notaları yazılan halk ezgileri, egzersiz veya etütler üzerine pozisyon belirleyecek parmak numaraları yazdırılmalıdır.

12.1.1.1. Segâh makamını oluşturan ses sistemini gösterir.

Segâh makamını oluşturan ses sistemi porte üzerinde gösterilmelidir.

12.1.1.2. Segâh makamını oluşturan tetrakortların birleşme usullerini gösterir.

12.1.1.3. Segâh makamını oluşturan kuralları açıklar.

12.1.1.4. Tarda üst ve alt tel grubundaki perde yerlerini gösterir.

12.1.1.5. Segâh makamı ile ilgili mugam (açış) becerisini geliştirme çalışması yapar.

12.1.1.6. Segâh makamına ait halk ezgilerini doğru mızrap vuruşları ile çalar.

12.1.1.7. Segâh makamındaki halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri üslubuna uygun çalar.

12.2. BAYATIŞIRAZ MAKAMI

12.2.1. Bayatışiraz Makamını Oluşturan Ses Sistemi, Makamla İlgili Temrin Çalışmaları

Konu Açıklaması: Bayatışiraz makamı halk ezgilerinin, Azerbaycan halk müziği ve TRT Türk halk müziği repertuvarları esas alınarak mızrap vuruşlarına göre notalar, etüt veya egzersizler yazdırılmalıdır.

12.2.1.1. Bayatışiraz makamını oluşturan ses sistemini gösterir.

Bayatışiraz makamını oluşturan ses sistemi porte üzerinde gösterilmelidir.

12.2.1.2. Bayatışiraz makamını oluşturan tetrakortların birleşme usullerini gösterir.

12.2.1.3. Bayatışiraz makamını oluşturan kuralları açıklar.

12.2.1.4. Tardaki üst ve alt tel gurubundaki perde yerlerini gösterir.

12.2.1.5. Bayatışiraz makamı ile ilgili mugam (açış) becerisini geliştirme çalışması yapar.

12.2.1.6. Bayatışiraz makamına ait halk ezgilerini doğru mızrap vuruşları ile çalar.

12.2.1.7. Bayatışiraz makamındaki halk ezgilerini, egzersiz ve etütleri üslubuna uygun çalar.